

ใบความรู้ เรื่อง ความหมายและที่มาของศักราช
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง นักเดินทางข้ามกาลเวลา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องความหมายและที่มาของศักราช
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัส ส๓๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ศักราช (สัก-กะ-หฺราด)

หมายถึง อายุเวลาซึ่งกำหนดตั้งขึ้นเป็นทางการ เริ่มแต่จุดใดจุดหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นที่หมายเหตุการณ์สำคัญ เรียงลำดับกันเป็นปี ๆ ไป เช่น พุทธศักราช ๑ พุทธศักราชที่ ๒ คริสต์ศักราช ๑ คริสต์ศักราช ๒

พุทธศักราช

เป็นศักราชที่เริ่มนับเมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพาน ในประเทศไทยเริ่มนับเมื่อปรินิพพานแล้ว ๑ ปี ถ้าประเทศไทยเป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนในประเทศอื่น ๆ จะเป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เช่น ประเทศพม่า

นอกจากนี้ ยังมีคำว่า "พุทธกาล" และ "พุทธสมัย" ใช้กล่าวถึงช่วงเวลาที่มีพระพุทธเจ้ายังมีพระชนม์อยู่ คือ ช่วงเวลา ๘๐ ปีก่อนพุทธศักราช แต่บางทีก็ใช้คำเหล่านี้หมายถึง ช่วงเวลาที่เชื่อว่า พุทธศาสนาจะดำรงอยู่หลังการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ฉะนั้น จึงมีการใช้ x ปีก่อนพุทธกาล เพื่อหมายถึง x ปีก่อนพุทธศักราช เป็นต้นไป

คริสต์ศักราช

ปีของพระเยซูคริสต์ โดยเริ่มนับจากปีที่เชื่อว่าพระเยซูทรงประสูติ เป็น ค.ศ. ๑ ซึ่งตรงกับปีพุทธศักราช ๕๔๔ และมีระยะเวลาห่างจากพุทธศักราช ๕๔๓ ปี ใช้วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปีเป็นวันเปลี่ยนศักราช และเป็นปีที่ใช้อ้างอิงสากล

นอกจากนี้ยังมีการใช้ ก่อนคริสตกาล ในการกล่าวถึงช่วงเวลาก่อนที่พระเยซูทรงประสูติ หรือ มารับสภาพมนุษย์ จึงมีการใช้คำว่า x ปีก่อนคริสตกาล ซึ่งมีความหมายเหมือนกับ x ปีก่อนคริสต์ศักราช

ฮิจเราะห์ศักราช

เป็นระบบปฏิทินจันทรคติ ซึ่งประกอบด้วย ๑๒ เดือนทางจันทรคติ ซึ่งในหนึ่งปีจะมี ๓๕๔ หรือ ๓๕๕ วัน ใช้กำหนดวันเหตุการณ์ในหลายประเทศมุสลิม ใช้โดยมุสลิมทั่วโลกเพื่อกำหนดวันที่เหมาะสมในการเฉลิมฉลองวันสำคัญและเทศกาลในศาสนาอิสลาม ปฏิทินฮิจเราะห์เริ่มนับเมื่อศาสดาแห่งอิสลาม นบีมุฮัมมัดอพยพจากมักกะฮ์ไปยังมะดีนะฮ์